

مطالعه‌ای درباره‌ی آگاهی و رعایت جنبه‌های قانونی مربوط به رضایتنامه‌ها در بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی؛ ۱۳۸۷

اباذر حاجوی^۱ / معصومه خوشگام^۲ / مهناز موسوی^۳

چکیده

مقدمه: کسب رضایت از بیمار جهت مراقبت‌های پزشکی یک الزام قانونی ست. فرم رضایتنامه در پشت برگ پذیرش درج شده است. مسئولان پذیرش باید به نمایندگی از سوی پزشک مداوا کننده و بیمارستان، از بیمار یا بستگان نزدیک او، جهت انجام اقدامات درمانی مجوزهای مناسب را اخذ کنند و از نظر قانونی و اخلاقی به عواقب اعمال خویش در این مورد آگاه باشند. هدف این مطالعه تعیین ارتباط بین میزان آگاهی و رعایت جنبه‌های قانونی مربوط به رضایتنامه‌ها در بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی بود.

روش بررسی: این پژوهش یک مطالعه توصیفی - تحلیلی است که در سال ۱۳۸۷ انجام شده است. جامعه‌ی پژوهش شامل ۱۱ نفر از مسئولان بخش‌های مدارک پزشکی و ۴۳ نفر از کارکنان واحدهای پذیرش در بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی است. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه و چک لیست است، که روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفت. اطلاعات توسط نرم‌افزار SPSS و با استفاده از آزمون آماری پیرسون تحلیل شد.

یافته‌ها: میزان آگاهی مسئولان مدارک پزشکی از جنبه‌های قانونی مربوط به رضایتنامه‌ها ۷۲/۷ درصد، و میزان رعایت آن‌ها ۶۸/۶ درصد می‌باشد و همبستگی بین این‌ها ۰/۶۸۳ می‌باشد. میزان آگاهی کارکنان پذیرش ۶۶/۳ درصد، و میزان رعایت آن‌ها ۶۲/۹ درصد می‌باشد و همبستگی بین این‌ها ۰/۵۵۸ می‌باشد؛ رابطه‌ای مثبت و قوی بین آگاهی و رعایت آن وجود دارد.

نتیجه‌گیری: بین میزان آگاهی و رعایت جنبه‌های قانونی مربوط به رضایتنامه‌ها در بین مسئولین مدارک پزشکی و کارکنان پذیرش همبستگی مثبت وجود داشت (به ترتیب $p < 0.011$) و ($p < 0.000$). ارتقای آگاهی آنان از قوانین و دستورالعمل‌های موجود در کشور موجب افزایش میزان رعایت این قوانین و پیشگیری از مشکلات قانونی متعاقب آن خواهد شد.

کلید واژه‌ها: جنبه‌های قانونی، مدارک پزشکی، رضایتنامه‌ها، آگاهی، رعایت

• وصول مقاله: ۸۷/۱۲/۵ • اصلاح نهایی: ۸۸/۳/۲۶ • پذیرش نهایی: ۸۸/۵/۶

۱. مربی گروه مدارک پزشکی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران
۲. مربی گروه آمار و ریاضی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران
۳. دانشجوی کارشناسی ارشد مدارک پزشکی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران؛ نویسنده مسئول (mahnaz_musavi86@yahoo.com)

مقدمه

زندگی حرفه‌ای با مجموعه‌ای از مقررات و قوانین بهم آمیخته است، در هر یک از مشاغل پذیرفته شده اجتماعی توفیق نصیب کسانی می‌شود که علم و آگاهی بیشتری بر قوانین و مقررات حاکم بر شغل و حرفه و تخصص خود دارند و در پر تو این آگاهی می‌توانند با مسائل طرح شده در محیط شغلی و اجتماعی درست برخورد کنند. امروزه ما به اجتماعی مبدل گشته ایم که احتمال اقامه دعوی در آن بیشتر است، این امر به طور کلی بد نیست چرا که به آسیب دیدگان امکان تو سل به دستگاه عدالت را برای گرفتن خسارت می‌دهد و باعث می‌شود که کارکنان درمانی مراقب و آگاه به حقوق کسانی که به آن‌ها کمک می‌کنند، باشند. به هر حال امروزه یک کارمند امور درمانی باید آگاه باشد و تا حدودی حقوق بداند. [۱]

آگاهی از قوانین و مقررات مربوط به مدارک پزشکی، شاغلین این حرفه را در رسیدن به اهداف مدارک پزشکی یاری نموده و حفظ مجموعه‌ای از این قوانین می‌تواند راهگشایی جهت عملکرد یکسسان و ایجاد جایگاهی مناسب برای این رشته باشد. [۲] اخذ رضایت بیمار یکی از مباحث اساسی جامعه پزشکی است [۳] در واقع می‌توان گفت که از نظر قانونی رضایت آگاهانه برای درمان، یک ابزار مدیریت ریسک بوده که نشان دهنده فرد مسئول می‌باشد. [۴] به جهت اهمیت رضایت بیمار در مسائل حقوقی فرم رضایتنامه در پشت برگ پذیرش درج گردیده است. [۳] فرم رضایتنامه باید در قسمت پذیرش توسط بیمار یا ولی بیمار پر شود. مسئولین پذیرش باید به نمایندگی از سوی پزشک مداوا کننده و بیمارستان، از مریض یا بستگان نزدیک او، جهت انجام اقدامات درمانی مجوزهای مناسب را اخذ نمایند. زمانی که این فرم توسط بیمار یا نماینده وی در زمان پذیرش امضا می‌شود، مدرکی از رضایت بیمار برای دریافت خدمات و اقدامات درمانی فراهم می‌کند. [۵] بنابراین آگاهی مسئولان مدارک پزشکی از قوانین و جنبه‌های قانونی رضایتنامه که در بدو ورود بیمار به مراکز درمانی از او رضایت می‌گیرند بسیار ضروری است و آگاهی آن‌ها از قوانین موجود در این زمینه از بلا تکلیفی آن‌ها در برخی موقعیت‌ها می‌کاهد و آن‌ها را در مقابل دعاوی قانونی حفظ می‌کند. [۶]

نتایج مطالعه دنوت (Denute) نشان می‌دهد که آگاهی کادر درمان از حق بیمار برای رضایت آگاهانه قبل از اقدامات درمانی در سطح متوسط بوده است. [۷] زاهدی فر (۱۳۸۲) در پژوهشی، میزان رعایت حقوق بیمار نسبت به اخذ رضایتنامه‌های مختلف از بیماران ۵۲/۷۳ درصد به دست آورده است. [۸] در پژوهش دیگری که توسط ابراهیمی (۱۳۷۶) انجام شد، مشخص گردید که میزان رعایت استانداردهای مربوط به قوانین و مقررات در بخش مدارک پزشکی بیمارستان‌های مورد پژوهش، در مقایسه با ملاک‌های انجمن مدارک پزشکی آمریکا، به میزان ۱۷/۱ درصد است. [۲]

حاجوی و همکارانش (۱۳۸۲) در یک طرح پژوهشی دریافتند که ۲/۴ درصد رضایتنامه‌ها بیمارانی علی‌رغم نداشتن سن قانونی رضایت داده بودند و در ۳/۶ درصد توسط افرادی غیر از بستگان سببی و نسبی تأیید شده بودند. در ۵/۹ درصد رضایتنامه‌های بیماران بالای ۱۸ سال، از افرادی به غیر از خود بیمار اخذ شده بود. در نهایت به این نتیجه رسیدند که علی‌رغم اهمیت فرم‌های رضایتنامه هم برای بیمار و هم برای مراکز درمانی، کارکنان پذیرش از اهمیت تکمیل دقیق این فرم‌ها واقف نبوده و به نظر می‌رسد دلیل این امر عدم توجه به بایدها و نبایدهای پیرامون این موضوع در سطوح بالاتر و نتیجتاً عدم انتقال آن به پرسنل مدارک پزشکی می‌باشد با توجه به اینکه تکمیل فرم رضایتنامه از وظایف کارکنان بخش پذیرش است و با توجه به اهمیت این فرم‌ها هم برای بیمار و هم برای مراکز درمانی، لذا آگاهی دادن به این پرسنل از وظایف اصلی مسئول بخش و مدیر بیمارستان می‌باشد. [۹]

لذا با توجه به اهمیت جنبه‌های قانونی مربوط به رضایتنامه‌ها، هدف از پژوهش حاضر این است که با روشن شدن میزان آگاهی و رعایت جنبه‌های قانونی رضایتنامه‌ها، و میزان همبستگی آن‌ها در بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، تصویری از واقعیت‌ها و کاستی‌های موجود ارائه و گامی در جهت ارتقاء و توسعه قوانین و مقررات مدون در این زمینه برداشته شود.

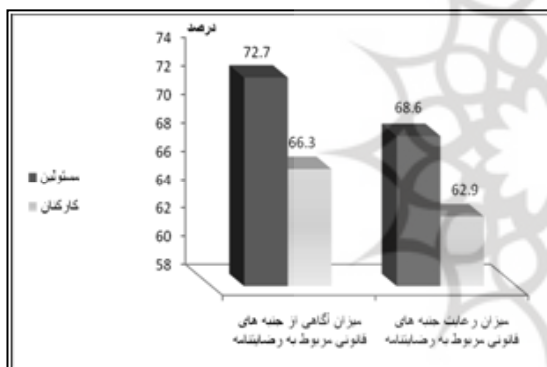
روش بررسی

این پژوهش یک مطالعه توصیفی تحلیلی است که به روش مقطعی در سال ۱۳۸۷ انجام شده است. جامعه پژوهش در این پژوهش شامل ۱۱ نفر مسئول بخش مدارک پزشکی، ۵۲ نفر کارکنان پذیرش، ۳۹ نفر کارکنان بایگانی بیمارستان‌های آموزشی عمومی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی می‌باشد که به لحاظ محدود بودن جامعه پژوهش نمونه‌گیری انجام نشد، اما از میان آن‌ها، همه مسئولین بخش مدارک پزشکی، ۴۳ نفر از کارکنان پذیرش و ۳۲ نفر از کارکنان بایگانی حاضر به همکاری بودند.

ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه و چک لیست دو قسمتی برای تعیین میزان آگاهی و رعایت بود، که قسمت اول آن‌ها سؤالات مربوط به مشخصات دموگرافیک و قسمت دوم شامل سؤالات مربوط به جنبه‌های قانونی رضایتنامه‌ها بود که این سؤالات از روی بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های ده سال اخیر موجود در کشور (۱۶ دستورالعمل) تهیه شد. جهت تعیین اعتبار، پرسشنامه و چک لیست مذکور برای ۹ نفر از اساتید فن ارسال شد و پس از تأیید ایشان مورد استفاده قرار گرفت. همچنین برای تعیین ثبات پرسشنامه و چک لیست از روش آزمون مجدد در دو بیمارستان از بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی ایران استفاده شد. ضریب همبستگی $r=0.95$ ثبات ابزار گردآوری داده‌ها را مورد تأیید قرار داد. گردآوری داده‌ها در دو مرحله انجام شد، در مرحله اول، پس از ارائه معرفی‌نامه‌های لازم از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی جهت بیمارستان‌های تابعه مورد پژوهش، پرسشنامه چهارگزینه‌ای مربوط به تعیین میزان آگاهی، در بین جامعه پژوهش توزیع گردید و پس از جمع‌آوری داده‌ها، در مرحله بعدی، بعد از ۱۴ روز با مراجعه پژوهشگر به بیمارستان‌ها و با استفاده از روش مشاهده و مصاحبه مستقیم چک لیست مربوط به تعیین میزان رعایت جنبه‌های قانونی مربوط به رضایتنامه‌ها تکمیل گردید، البته به مسئولین بخش اطمینان داده شد، که نظریات آن‌ها بدون دخالت گزارش خواهد شد و کاملاً محرمانه تلقی خواهد شد. اطلاعات توسط نرم افزار SPSS و با استفاده از آزمون آماری پیرسون تحلیل شد.

یافته‌ها

نتایج به دست آمده نشان داد که میزان آگاهی مسئولین مدارک پزشکی از جنبه‌های قانونی مربوط به رضایتنامه‌ها ۷۲/۷ درصد، و میزان رعایت آن‌ها ۶۸/۶ درصد می‌باشد و همبستگی بین این‌ها ۰/۶۸۳ می‌باشد. میزان آگاهی کارکنان پذیرش ۶۶/۳ درصد، و میزان رعایت آن‌ها ۶۲/۹ درصد می‌باشد و همبستگی بین این‌ها ۰/۵۵۸ می‌باشد. نتایج نشان می‌دهد که میزان آگاهی و رعایت جنبه‌های قانونی مربوط به رضایتنامه‌ها در بین مسئولین مدارک پزشکی بیشتر از کارکنان پذیرش می‌باشد و میزان همبستگی بین این‌ها نشان می‌دهد که رابطه مثبت و قوی بین میزان آگاهی و رعایت مسئولین مدارک پزشکی و کارکنان پذیرش در بیمارستان‌های مورد مطالعه وجود دارد.

نمودار ۱: میزان آگاهی و رعایت جنبه‌های قانونی مربوط به رضایتنامه‌ها در مسئولین مدارک پزشکی و کارکنان پذیرش در بیمارستان‌های آموزشی شهید بهشتی

بحث و نتیجه‌گیری

بر اساس کاوش پژوهشگران این پژوهش، تاکنون پژوهشی در زمینه ارتباط بین آگاهی و رعایت جنبه‌های قانونی رضایتنامه‌ها بر اساس بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های موجود انجام نشده است. پژوهش‌های موجود فقط یکی از این دو جنبه را بر اساس استانداردها و یا منشور حقوق بیمار مورد بررسی قرار داده است.

عرب و زارعی در پژوهشی دریافته‌اند که میزان آگاهی مدیران از حقوق بیمار برای رضایت آگاهانه متوسط بود. [۶]

نتایج مطالعه دنوت (Denute) نشان می‌دهد که آگاهی کادر درمان از حق بیمار برای رضایت آگاهانه قبل از اقدامات درمانی در سطح متوسط بوده است. [۷] سلطانی در پژوهشی دریافت که میزان آگاهی منشیان بخش‌ها از مدارک پزشکی و جنبه‌های قانونی آن در حد متوسط بود. [۱۰] در این پژوهش میزان آگاهی مسئولین مدارک پزشکی از جنبه‌های قانونی مربوط به رضایتنامه‌ها ۷۲/۷ درصد میزان آگاهی کارکنان پذیرش ۶۶/۳ درصد به دست آمده است. این تفاوت در میزان آگاهی مسئولین و کارکنان می‌تواند به این خاطر باشد که وقتی بخشنامه‌ها به مراکز ابلاغ می‌گردد، مسئولین آن را به اطلاع تمامی کارکنان پذیرش (به خصوص شیفت عصر و شب) نمی‌رسانند.

ابراهیمی در پژوهش خود به این نتیجه رسید که استانداردهای مربوط به قوانین و مقررات در بخش مدارک پزشکی در مقایسه با ملاک‌های انجمن مدارک پزشکی آمریکا، به میزان ۱۷/۱ درصد رعایت شده است. [۲] یکی از ملاک‌های استانداردهای مربوط به قوانین و مقررات مدارک پزشکی، اطلاع‌رسانی قوانین و مقررات به کارکنان می‌باشد، بنابراین نتایج پژوهش ابراهیمی این دلیل ما را تأیید می‌کند. حاجوی و همکارانش (۱۳۸۲) در یک طرح پژوهشی، به این نتیجه رسیدند که با توجه به اهمیت تکمیل فرم‌های رضایت‌هم‌برای بیمار و هم‌برای مراکز درمانی، آگاهی دادن به این پرسنل پذیرش از وظایف اصلی مسئول بخش و مدیر بیمارستان می‌باشد. [۹] قادری و عبدالحی در مطالعه‌ای به این نتیجه رسیدند که آگاهی مسئولان مدارک پزشکی از قوانین و جنبه‌های قانونی رضایتنامه که در بدو ورود بیمار به مراکز درمانی از او رضایت می‌گیرند بسیار ضروری است و آگاهی آن‌ها از قوانین موجود در این زمینه از بلا تکلیفی آن‌ها در برخی موقعیت‌ها می‌کاهد و آن‌ها را در مقابل دعاوی قانونی حفظ می‌کند. [۱۱] نتایج پژوهش ایشان دقیقاً با نتایج این پژوهش سازگار است.

حاجوی و همکارانش (۱۳۸۲) در طرح پژوهشی دریافتند که ۲/۴ درصد بیماران علی‌رغم نداشتن سن قانونی رضایت داده و در ۳/۶ درصد نسبت فرد رضایت دهنده مشخص نبود و ۱/۲ درصد رضایتنامه‌ها فاقد هر گونه

تأیید رضایت چه از طریق امضاء یا اثر انگشت بوده‌اند. [۹] شجاعی باغینی (۱۳۸۷) در پژوهشی به این نتیجه رسید که از دیدگاه کاربران کامپیوتر میزان رعایت رضایتنامه‌های آگاهانه (۵۴/۵ درصد) در حد نسبتاً مطلوب است. [۱۲] زاهدی‌فر (۱۳۸۱) در تحقیق خود، میزان رعایت حقوق بیمار نسبت به اخذ رضایتنامه‌های مختلف از بیماران ۵۲/۷۳ درصد به دست آمده است. [۸] بر اساس این پژوهش میزان رعایت جنبه‌های قانونی مربوط به رضایتنامه‌ها توسط مسئولین ۶۸/۶ درصد و توسط کارکنان پذیرش ۶۲/۹ درصد می‌باشد. شاید دلیل تفاوت در نتایج یافته‌های زاهدی‌فر و پژوهش حاضر، این باشد که چون ابزار گردآوری این پژوهش بر اساس قوانین و بخشنامه‌های موجود در کشور تنظیم شده در حالی که چک‌لیست زاهدی‌فر بر اساس منشور حقوق بیمار بود و رعایت قوانین و بخشنامه‌ها به صورت یک الزام قانونی می‌باشد. بنابراین بهتر است که قوانین مربوط به حقوق بیمار در زمینه رضایتنامه‌ها و رضایت آگاهانه به صورت قوانین و بخشنامه‌ها به مراکز ابلاغ گردد تا میزان رعایت آن‌ها هم بیشتر شود. اما این به این معنا نیست که این قوانین و بخشنامه‌ها جامع و کامل می‌باشد.

نعمت‌الهی (۱۳۷۵) در پژوهش خود، به این نتیجه رسید که در قوانین ایران مجموعه منسجمی تحت عنوان مجموعه حقوق بیماران وجود ندارد ولی در قسمت‌های مختلف قوانین، مقررات وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی قوانینی در مورد رضایت وضع شده است، رضایت آگاهانه را در بر نمی‌گیرد. [۱۳] یافته‌های پژوهش محمدپور (۱۳۸۵) نشان می‌دهد که وزارت بهداشت ایران در زمینه رضایت آگاهانه تقریباً استانداردی تدوین نکرده است. همچنین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در تدوین استانداردهای بیمارستانی به بسیاری از موارد مهم از جمله حقوق بیمار و رضایت آگاهانه توجه نکرده است. [۱۴] همچنین بر اساس مشاهدات و مصاحبه‌هایی که پژوهشگر هنگام تکمیل کردن چک‌لیست، با مسئولین مدارک پزشکی و کارکنان پذیرش داشته، مشخص شد که این قوانین دارای نقص‌ها و کاستی‌هایی می‌باشد. و همین‌طور مشخص شد که این بخشنامه‌ها در مراکز به صورت یک جادسته‌بندی و

References

1. Abbasi M. [The Articles on Medical Law]. Tehran: Hoghooghi; 2000. [Persian]
2. Ebrahimi P. [A study of the rate of commitment to standards in medical record departments of social security hospitals located in Tehran] [M.Sc. Thesis]. Tehran: Iran University of Medical Sciences; 2000. [Persian]
3. Davarpanah A, Mehdigholikhah R. [Management of Medical Records]. Tehran: Ministry of Health and Medical Education; 1993. [Persian]
4. Lantos J. Informed consent the whole truth for patients? *Cancer* 1993; 72(9 Suppl): 2811-5.
5. Abdelhak M. Health Information Management: Principles and Organization for Health Services. San Francisco: American Hospital Company; 1998.
6. Ghaderi L, Abdollahi L. [Cases Related to Consents]. Second International Congress of Medical Ethics; 2008 April 16-18; Tehran, Iran; 2008. p. 103-5 [Persian]
7. Denute D, Jurgita V, Ramune K. Awareness and Practice of Patients Rights Law in Lithuania. *BMC International Health and Human Rights* 2006; 6(10). Available from: URL: <http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?artid=1569439>
8. Zahedifar R. [A Survey on Consideration Rate of Patient's Rights in the Departments of Medical Records at the Hospitals of Isfahan University of Medical Sciences] [M.Sc. Thesis]. Tehran: Iran University of Medical Sciences; 2002. [Persian]
9. Hajavi A, Piri Z, Shahmoradi L, Asadi N, Kheradmandi S, Oveysi M, et al. [Survey of Consent Forms Complementation in Treatment-Teaching Centers of Iran University of Medical Sciences in 2004]. *Journal of Health Administration* 2008; 32(11): 55-62. [Persian]
10. Soltani A. [Evaluation of Knowledge and Turnover of departments secretaries in Teaching (general) Hospitals of

نگهداری نشده است. مالون (Malone) در مطالعه خود در بخش های مدارک پزشکی در بیمارستان ها به این نتیجه رسید که کارکنان اطلاعات مورد نیاز برای انجام کارهای روزمره را از منابع گوناگون کسب می کنند. مجموعه تعاریف مکتوب یکسان نبوده و تناقض در آن ها وجود دارد و تقریباً هیچ فردی از قوانین و آیین نامه های جدید باز پرداخت بیماران مرخص شده آگاهی ندارد. [۱۵] هافمن (Huffman) اظهار می دارد کارکنان اطلاعات بهداشتی باید با محلی که می توان قوانین و آیین نامه ها را یافت و نیز مفهوم یادداشت های مورد استفاده در آن ها آشنایی داشته باشند و یک نسخه از آخرین مصوبات قانون گذاری را تهیه و یک کتابخانه مرجع فراهم نمایند. این دسته بندی ها اجازه می دهد که قوانین موجود به صورت مختصر و قابل استفاده بدون نیاز به بازبینی و مرور کتب مختلف، در اختیار استفاده کنندگان قرار بگیرد. [۱۶] به نظر می رسد پیشنهادات هافمن در این زمینه بهترین راه حل باشد. در رابطه با میزان همبستگی پژوهش مشابهی انجام نشده است. با توجه به اینکه میزان همبستگی بین میزان آگاهی و رعایت جنبه های قانونی رضایت نامه ها در بین مسئولین مدارک پزشکی ۰/۶۸۳ و در بین کارکنان پذیرش ۰/۵۵۸ به دست آمده است و این نشانگر رابطه مثبت و قوی بین میزان آگاهی و رعایت آن ها می باشد، بنابراین ارتقاء آگاهی آنان از قوانین و دستورالعمل های موجود در کشور موجب افزایش میزان رعایت این قوانین و پیشگیری از مشکلات قانونی متعاقب آن خواهد گردید.

Tehran about Medical Record] [M.Sc. Thesis]. Tehran: Iran University of Medical Sciences; 2001. [Persian]

11. Arab M, Zareei A. [Administrators' knowledge about patients' rights at governmental hospitals in Tehran]. Journal of Health Administration 2007; 10(27): 7-12. [Persian]

12. Shojaiee-Baghini M, Daneshpagooh S, Fereydooni F. [A study of the rate of commitment to legal aspects of patient's electronic information in general teaching hospitals of Kerman University of Medical Science]. Proceedings of the 10th Asian Bioethics Conference and the 4th UNESCO Asia – Pacific School of Ethics Roundtable; 2009 April 26-29; Tehran, Iran; 2009. p. 127-8 [Persian]

13. Nematollahi M. [A Comparative survey on Laws related to Rights in Iran with opinion] [M.Sc. Thesis]. Tehran: Iran University of Medical Sciences; 2001. [Persian]

14. Mohammadpoor A. [A comparative survey of the ministry of health standards for hospitals with joint commission international accreditation standards] [M.Sc. Thesis]. Tehran: Iran University of Medical Sciences; 2006. [Persian]

15. Malone, SM. Knowledge Management: White Knight or Elephant? Topics in Health Information Management 2001; 21(3): 33-43.

16. Huffman EK. Health Information Management. 10th ed. Berwyn, Illinois: Physician Record Company; 1994.

شهرستان گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی